

Масляч визначила цей стан як синдром фізичного та емоційного виснаження, при цьому спостерігається: негативна самооцінка, негативне ставлення до роботи, втрата розуміння і співчуття по відношенню до клієнтів (можливо і до колег). Феномен «емоційного вигорання» був деталізований Масляч, Пельманом і Хартманом в 1982 році, в результаті чого виділили його синдром з трьома головними компонентами: емоційне та/або фізичне виснаження, деперсоналізація та знижена робоча продуктивність.

На сьогоднішній день поняття «цінність» в психології є доволі полемічним. Цінності розглядаються як у широкому значенні, так і в більш конкретному, що зводиться до явищ мотиваційного процесу. На думку Е.Фрома, у кожної людини є потреба в цінностях, які спрямовують її вчинки і почуття. Він поділяє їх на дві категорії: а) офіційно визнані, усвідомлювані (релігійні та гуманістичні) цінності; б) дійсні, несвідомі (породжені соціальною системою). Е. Шпрангер вважав, що основою особистості є ціннісна орієнтація, за допомогою якої вона пізнає світ. Включення суб'єкта в пізнання і означає цю ціннісну орієнтацію. На думку автора, ціннісна орієнтація особистості – продукт спільної ціннісної орієнтації людства. Б.Г. Ананьев розглядає ціннісні орієнтації як одну з центральних ланок у комплексному вивченні особистості і закономірностей її розвитку.

Лікарі – це одна з тих допомагаючих професій, представники якої знаходяться у групі ризику щодо розвитку симптомів емоційного вигорання. Проведення емпіричного дослідження планується з використанням наступних методик: 1) «Діагностика структури ціннісних орієнтацій особистості (С. Бубнова); 2) Тест смисложиттєвих орієнтацій Д.А. Леонтьєва.; 3) «Орієнтаційна анкета» Б. Басса; 4) Опитувальник «Діагностика рівня емоційного вигорання» В.В. Бойка; 5) Методика «Синдром вигорання».

*Науковий керівник: Струневич О.Д.,
викладач*

УДК 656.7.071.15:65.011.3 (043.2)

Павка М.В.

Національний авіаційний університет, Київ

ОПЕРАТОРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Актуальність дослідження пов'язана з тим, що кожна людина, так або інакше, зустрічається у своєму житті з ризиками, проте оператор у своїй діяльності повинен знати, як необхідно ними управляти. Ризики в операторській діяльності несуть загрозу як для життя оператора, так і для

всього процесу діяльності на різних етапах і в різних сферах. Отже, питання про управління ризиками в операторській діяльності несе у собі актуальність, пов'язану із покращенням діяльності оператора та її безпеки. Результати даного дослідження будуть доцільними у використанні підвищення ефективності операторської діяльності та управління ризиками в ній.

Операторська діяльність – специфічний вид трудової діяльності, що виник в результаті технічного прогресу. З психологічної точки зору дана діяльність виступає складним, багатовимірним, багаторівневим та динамічним явищем.

Основними психологічними складовими операторської діяльності виступають: образ-мета, оперативний образ, прогнозування розвитку ситуації, прийняття рішень, програма дій, зворотний зв'язок.

Ризик – поєднання вірогідності та наслідків виникнення несприятливих обставин. З найбільш поширеної точки зору, кожен ризик, в певному сенсі, пропорційний як очікуваним втратам, які можуть бути заподіяні ризиковою подією, так і ймовірністю цієї події. З точки зору психології ризик розглядають у наступних вимірах:

- ризик як міра очікуваної невдачі у діяльності;
- ризик як дія, що загрожує суб'єкту певними втратами;
- ризик як ситуація вибору.

Серед властивостей ризику можна виділити наступні його якості, які допомагають найкраще розкрити сутність поняття: невизначеність, збиток, наявність аналізу, значимість.

І.Г. Абрамова виділяє шість функцій ризику: захисну, розвиваючу, регулятивну, оціночну, експертну та організаційну. В.В. Глуценко, в свою чергу, наводить ще дві функції: компенсаторну та соціально-економічну.

В результаті технічного прогресу в суспільстві виникають нові види діяльності, зокрема – операторська діяльність. Від роботи оператора залежить ефективність та надійність всієї системи «людина-машина». Діяльність оператора вимагає наявності у індивіда розвинутої моторики, пам'яті, стресостійкості, швидких моторних реакцій, вміння працювати в екстремальних умовах, брати на себе відповідальність за прийняті рішення тощо. Оператор повинен вирішувати задачі термінового та відстроченого характеру. В операторській діяльності завжди існує вірогідність виникнення несприятливих обставин – ризику. Ризик може мати різні характеристики в залежності від локації, сфери діяльності, особистісної установки та уявлень, характеру збитків.

Отже, ризик виступає невід'ємною частиною діяльності оператора, особливо його значення підвищується в екстремальних, непередбачуваних та нових ситуаціях, в яких необхідно прийняти ризиковане рішення.

*Науковий керівник: Струневич О.Д.,
викладач*